

man ikke kan tage Alle med som Vælger i communal Henseende, og først, at vor Bestemmelse af en Censur skulde være vilkaarlig. Jeg beder den ærede Taler om Tilgivelse, naar jeg tillader mig at ytre, at jeg havde ikke ventet at høre dette Argument af ham. Han anfører nemlig derfor, at paa een eneste Stilling, paa Forskjellen mellem 2 Mk. 15 § og 2 Mk. 16 §, vil det efter vort Forslag komme an, om En bliver Vælger eller ikke. Men den ærede Taler veed ligesaagodt som jeg, om ikke bedre, at det er af de Argumenter, som kunne gjøres imod alt Muligt, uden at de bevise Noget. Det er, som om den ærede Taler vilde finde det vilkaarligt, at, da han eller jeg var 24 Aar og 364 Dage gamle, vare vi ikke fuldmyndige, naagtet vi en Dag maaskee en Time, tilsidst et Dieblis efter vare det. Eller er det ikke Noget, vi Alle vide, at Livet spotter alle noiagtige, skarpe Begrændsninger, men at ikke desto mindre kan ikke Nogen med sund Mennekesforstand falde paa at forkaste dem i de mange Forhold, hvor deres Nødvendighed daglig gjør sig gjældende. At Livet spotter dermed, viser sig saaledes ogsaa deri, at Mange ere modne og aandeligt myndige i det 16de, 17de eller 18de Aar, medens man dog maa holde fast ved Myndighedsbestemmelsen og sætte en vis Alder i saa Henseende. Men Livet spotter netop med de skarpe Begrændsninger imellem dem, som kunne siges at ere Noget, have Formue, og dem, som ingen have, aldeles paa samme Maade; og ikke destomindre maa man dog i de factiske Forhold komme til at fastsætte en bestemt Grændse imellem dem.

Den ærede Taler gjorde dernæst som et Hovedargument gjældende, at vor Censur var usikker. Ja, som han forklarede den Indvending, er deri netop al Grund for mig til at holde paa vort Forslag. Det ærede Thing vil altsaa bemærke, — og jeg beder det ærede Thing om Tilgivelse, hvis jeg strax udtrykte det altfor levende, — at jeg netop vil, at Censur skal være usikker i den Forstand, at En kan være valgberettiget det ene Aar og ikke det andet, kan være det i en Commune og ikke i en anden o. s. fr., at det netop er Noget, jeg holder af. Det forholder sig imid-

lertid saaledes med denne Sag, at jeg maa bede det høitærede Thing om Tilladelse til lidt udførligere, at udtale mig derom. Det borgerlige Samfund er, mener jeg, daarlig stædt, dersom alle Individier deri forholde sig til hinanden, som ligesaa mange enkelte Sandstørn, der alle omtrent veie lige meget, og staae uden individualiseret Stilling og Begrændsning til hinanden. Jeg troer fremdeles ogsaa, — og derom ere da nok Alle enige, thi det har Tiden gjort gjældende gjennem Aarhundreder allerede og fremfor alt i de senere Dage, — at det ligeledes er et daarligt Borger-samfund, hvor Mennekesne ere deelte i Kaster, hvor de stode afføndrede ligeoverfor hinanden, hvor Enhver fødtes til hvad han skulde være, eller ialtsald var saa trykket af sine Fødselsvilkaar, at man kunde vædde 100 mod 1, at han maatte blive, hvad hans Fader var og indskrænke sig til en vis forud bestemt Kreds. Derimod forestiller jeg mig, at der imellem disse to er en Tilstand, hvori det tilstedes Dygtighed og Virksomhed at gjøre sig gjældende ifølge Enhvers frie Bevidsthed, hvori det tilstedes den forskjellige Tankegang, Dannelsen, de forskjellige Aldere o. s. v. at gjøre sig gjældende og føre ham ind i nye Forhold, hvori der altsaa danner sig forskjellige Grupper, men saaledes, at deres enkelte Medlemmer paa utallige Maader den ene Dag adspaltede sig fra hinanden, og den anden Dag sammenfælte med hinanden; og jeg forestiller mig, at dette er den rette Tilstand. Og derfor forekommer det mig ikke blot ikke at være urimeligt, men det skulde endog i høieste Grad glæde mig, om det hyppigen kunde forekomme, at en Mand, der i een Commune ikke var valgberettiget, fordi den f. Ex. var saa særdeles velhavende, at den ikke behøvede at regne ham med, ved at flytte til Nabocommunen maaskee kunde blive valgberettiget, fordi denne var under et stærkere Tryk, eller at han i det ene Aar havde forbedret sin Stilling, saaledes at han kom over i en anden Gruppe som Vælger, end han havde været i det foregaaende Aar, eller at han, naar han sank ned til den yderste Grændse maaskee af Udsæthed, saa ogsaa blev sat ud af den Vælger-Stilling, som han en Tid havde kunnet have. Og jeg